

MÜZİK EĞİTİMİ BÖLÜMÜ ÖĞRETİM ELEMANLARININ MESLEKİ SORUNLARININ ÖĞRETİMSSEL BOYUTTA BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

“Müzik Eğitimi Bölümü Öğretim Elemanlarının Öğretimsel Sorunları”

Dr.Gülşen Göksel Erdal*

Müzik eğitimi bölümü öğretim elemanlarının, eğitim politikalarının öğretim programlarına yansımaları ile gerek yönetsel, gerekse öğretimsel sorunlar ile karşılaştıkları bilinmektedir.

Bugün ülkemizde eğitimin tüm yükünü taşıyan öğretim elemanlarının ve öğretmenlerin geçmişten günümüze artarak devam eden sorunlarını elen alan araştırmalar, bu çalışmaya kaynak teşkil etmiş, branşlar için yapılan araştırmalar örnek alınarak, eğitimin önemli bir alanı olan sanat eğitimi içinde yer alan müzik eğitimi alanına uygulanmıştır. Müzik eğitimi bölümü öğretim elemanlarının öğretime dair sorunlarının belirlenmesi ve çözüm önerilerinin ortaya konması bu çalışmanın temelini oluşturmuştur.

Öğretim elemanlarının öğretimsel alanda karşılaştıkları sorunlar müzik eğitiminin üç temel alanı olan müzik kuramları, ses eğitimi ve çalgı eğitiminde genelleşmektedir.

A- Çalgı Eğitimi Alanı: Müzik eğitimi bölümlerinde eğitim-öğretimin temelini performans dayalı çalgı dersleri ile öğrencinin müziksel temel bilgi ve becerisi ile estetik anlayışı geliştirilmeye ve toplumun gereklerini yerine getirebilecek müzik öğretmeni tipi yetiştirilmektedir. Müzik eğitimi bölümlerinde çalgılar

*Ana çalgı

*Yardımcı çalgı

*Okul çalgı kümeleri şeklinde sınıflandırılmıştır. Talim terbiye kurulunun 3.10.1969 sayılı kararnamesinde müzik eğitimi bölümlerinde hangi çalgıların öğretileceği, ana yardımcı ve okul çalgıları kategorisinde kullanılacağı belirtilmiştir. Bu karar ile çalgılar; genel özellikleri, ses kapasiteleri, teknik özellikleri gibi bilimsel bir yaklaşımla seçilmiş ve yetiştirilmesi düşünülen müzik öğretmeni tipinin gerektirdiği özellikler belirtilmiştir(Akkuş, 1992). Ana ve yardımcı çalgı düzeyinde ele alınan keman, viyola, piyano, viyolonsel, yan flüt, şan gibi çalgıların öğretimi ile müzik

Öğretmenlerine evrensel geçerliliği olan çağdaş teknik ve anlayış kazandırılması amaçlanmıştır.Yaylı çalgıların öğrencinin mesleki yaşamda kullanacağı derecede

---

* Kocaeli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi

öğretilmesi ve öğrenilmesi esastır(Tanrıverdi, 1993). Piyano çalgısı ise, öğretmen adaylarına okul müziğinde eşlik çalgısı olarak kullanabilecekleri düzeyde çeşitli müzik türlerinden dağarcık oluşturulması amacıyla öğretilmektedir(Çimen,1995). Müzik eğitimi bölümleri, gelişmiş ülkelerde olduğu gibi küçük yaşlarda öğrenci almadığından, liseyi bitirmiş, genellikle müzik donanımı yetersiz, yaş ortalaması 18-20 arası olan öğrencilere eğitim verdiğiinden , çalgı çalmada çok önemli bir etken olan vücut eşgüdümünün sağlanması güçleşmektedir(Tanrıverdi, 1993).

Bilindiği gibi ülkemizde müzik anlayışları açısından çok farklı eğitim yaklaşımları bulunmaktadır. Müzik eğitimi bölümlerinde geleneksel çalgıların ana ve yardımcı çalgı düzeyinde öğretilmelerinin ise müzik öğretmenleri arasında geleneksel müzik birliği anlayışının sağlanması bakımından farklılıklara yol açacağı söylenebilir.Yönetken(1991), geleneksel müziğin bu gün önemini yitirmesinin sebebini, günün gereksinimlerine cevap verememesi, müzik unsuru olarak yalnızca melodi ve ritme sahip olması ve asıl müzik unsuru olarak kabul edilen çok seslilikten ve armonik yapıdan uzaklığı nedeniyle yetersiz kalması olarak açıklamaktadır. Akkuş(1992) ‘un da belirttiği gibi geleneksel çalgılar teknik ve estetik anlayış olmak üzere repertuar, ses sistemi, ritmik ve melodik kuruluş ve biçimsel yapılanma bakımından geleneksel müziğin , geleneksel kurallarına bağımlı olduklarından, eğitim müziği olarak kullanımının sorun yaratacağı anlaşılmaktadır.Tura(1988) geleneksel Türk sanat Müziği(GTSM)nin çalgı eğitiminde kullanımının getireceği sorunların, çalgı eğitimi için metod ve kaynak yetersizliği çekilmesi ve GTSM'nin ulusal olduğu kadar evrensel değerlere henüz ulaşmaması nedeniyle ortaya çıktığını belirtmektedir.Uluslararası kullanımdaki müzik işaretlerinin Türk Müziği'ne girince değişik değerler almasının da çalgı ve kuramsal eğitimde öğretim elemanlarına eğitim sürecinde mutlak problemler çıkaracağı yine Tura(1993) tarafından belirtilmektedir. Temelini Türk Halk Kültürü'nden alan Türk Halk Müziği'nin ise eğitim müziği olarak kullanımının çalgılardaki standardizasyon sorunu ile birlikte bu çalgıların müzik eğitiminde kullanımklarının güçlükleri, toplu derslerde, birlikte seslendirmede, grup icrada, ses birliği sağlama konusunda sorun yaşanmasına neden olduğu da bilinen bir gerçektir(Yurga, 1995). Bu nedenle çalgı eğitimi alanında ana çalgı kavramının belirgin olmaması ve bölümlere göre farklılaşması öğretim elemanlarının müzik öğretmeninini yetiştirilmesinde ülke çapında bir bütünlük sağlanamaması nedeniyle sıkıntı yaşayabileceklerini göstermektedir.

B-Müzik Kuramları Alanı: Müzik eğitimi bölümlerine alınan öğrencilerin büyük çoğunluğu bu bölümlere gelmeden önce ciddi bir müzik görmemiş bireylerden oluşmaktadır (Dicle, 1993).Öğrencilerin hazır oluş düzeylerinin ve fiziksel durumlarının gösterdiği farklılıklar, öğretim elemanlarının her öğrenci için değişik program izlemesini de beraberinde getirmektedir. Hazır oluş, öğrencinin önceki eğitim olanakları ile edindiği birikimlerini ve öğrenmeyi sürdürüebilmeleri için yeterli olabilecek müziksel duyuş ve kavrama yeteneklerini kapsar (Göğüş, 1995). Öğretim elemanlarının müzik kuramları ve çalgı eğitimi alanlarında karşılaştıkları sorunların başında bu eğitimde kullanılan çalgıların öğretiminde eğitim müziği türünün seçilmesi sorunu gelmektedir.

Tüm müzik eğitimi bölümlerinde çalgı dersleri maddi açıdan ülkeye yarar sağlaması düşünülerek teorik dersler kategorisine alınmakta öğretim elemanları bölümün içeriği ve yapısı gereği bu dersleri öğrenciler ile birebir işlemektedir. Müzik eğitimi alanında bazı derslerin toplu sınıf dersleri, bazı derslerin grup, bazı derslerin de bireysel yapılma zorunluluğu vardır. Alanın kendi doğal özelliğinden kaynaklanan bu gerçeği fark edemeyen yöneticilerin, bireysel derslerin olamayacağı, derslerin en az sınıf ya da anfi düzeni içinde yapılması gerektiğini ileri sürerek eğitim-öğretim ortamında motivasyon unsuruna olumsuz etkileri bulunduğu bilinmektedir. 1990-1993 yılları arasında çoğu üniversitede ücretlerin ödenmediği tarihi bir gerçektir. Bakış açılarında ki farklılığı müzik eğitimi bölümlerinde eğitim müziği türünün seçiminde öğretim etkinliklerini yürüten öğretim elemanlarının da karara katılımında büyük önem taşıdığı bilinmektedir. Müzik eğitimi alanında lisansüstü öğretim programlarında doçentlik bilim dalları listelerinde “müzik eğitimi’nden sonra “ses eğitimi” “çalgı eğitimi” “Müzik kuramları eğitimi” ana bilim – ana sanat dallarına yer verilmemesi ve doçentlik sınavlarının bu dallara göre yapılmaması, öğretim elemanlarını bu sınavlarda tüm alan bilgisine hazırlanmak durumunda bıraktığından açık bir sorun olarak görülebilir.

B-Ses Eğitimi Alanı: Müzik eğitimi bölümlerinde eğitimin bir diğer temelini ses eğitimi oluşturmaktadır. Müzik yapmaya yarayan araçların tek başına oluşturamadığı çeşitli renklerin tümünü içeren insan sesi , dilden aldığı güçle etkinliğini arttırarak kendine özgü teknik ve yöntemleriyle müzik yapmaya yarayan araçların içinde üstün bir yere sahiptir. Toplu ses eğitiminin amacı o topluluğa uygulanan bireysel ve grup çalışmalarıyla o toplulukta birlikte şarkı söylemeye elverişli, o ülkede konuşulan anadilin özelliklerini içeren etkili bir sesin elde edilmesidir(Egüz,1980).Ses eğitiminde öğretim elemanlarının karşılaştıkları sorunları ise Göğüş(1995) şöyle sıralamaktadır; müzik eğitimi bölümlerinde ses eğitimi konusunda değişik çalışma biçimleri görülmektedir.Aynı kurumdaki öğretim elemanları arasında bile hazırlanmış, belli teknikleri belli süreç içerisinde kazandırmaya yönelik bir program henüz oluşturulmadığından, ses eğitiminde ve fizyolojik temellerine bağlı olarak bir bütünlük gösteren uygulamalar öğretim elemanları arasında bulunmamaktadır.

Ses eğitiminin bir metodoloji içerisinde basamaklandırılarak sesin anatomisi ve fizyolojisi göz önüne alınarak yapılmaması ise rastlanılan ses rahatsızlıkları ve bu rahatsızlıkları önleme alanlarında öğretim elemanlarına sorun teşkil etmektedir.

Yapılan bu araştırma ile, müzik eğitimi alanında bazı mesleki sorunlarla karşılaştıkları düşünülen öğretim elemanlarının öğretimsel sorunlarının çözümüne yol gösterici bulgular elde edilmesi amaçlanmıştır.

Bugüne kadar müzik eğitimi kurumlarında öğretim elemanlarının mesleki sorunları yeterince araştırılmamış, incelenmemiştir. Bu sorunların bir kısmı sistemleşerek öğretim elemanlarının yaşamında yerleşmiş durumdadır. Müzik eğitimine ilişkin sorunlar çoğu kez, mesleki amaçlı temellerden soyutlanarak ele

alınmakta, bu nedenle de sağlıklı çözümlere ulaşmamaktadır. Müzik eğitimi sürecinin geliştirilmesi çabalarında bu alanda görev yapan öğretim elemanlarının başlıca sorunlarının belirlenmesi öncelik taşımaktadır. Bu araştırmayla ülkemizdeki eğitim fakültelerine bağlı müzik eğitimi bölümü öğretim elemanlarının başlıca sorunlarını tespit etmeyi amaçlayan bir ölçme aracı geliştirilmiştir bu ölçme aracıyla öğretim elemanlarının öğretimsel sorunlarını nasıl algıladıkları belirlenerek öğretim elemanlarının müzik eğitiminde etkili olabilmeleri için araştırmanın bulguları doğrultusunda önerilerde bulunulmuştur.

MÜZİK EĞİTİMİ BÖLÜMÜ ÖĞRETİM ELEMANLARININ MESLEKİ SORUNLARININ ÖĞRETİMSEL BOYUTTA BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Bu araştırmanın amacı Türkiye 'deki eğitim fakültelerine bağlı müzik eğitimi bölümlerindeki öğretim elemanlarının algılarına göre mesleki sorunlarının öğretimsel boyutunun belirlenmesidir. Bu amaca yönelik olarak müzik eğitimi bölümü öğretim elemanlarının mesleki sorunlarından öğretimsel sorunlarına ilişkin algı düzeyinin ;

-Cinsiyet

-Kıdem

-Branş

-Mezun oldukları son okul türüne göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir.

Araştırma anket-survey yöntemiyle yapılmıştır. Araştırmanın evrenini Türkiye'deki 13 müzik eğitimi bölümü oluşturmaktadır. "Araştırmada gerekli bilgileri toplamak için iki araç kullanılmıştır. "Bilgi Formu" ve "Müzik Eğitimi Bölümü Öğretim Elemanlarının Mesleki Sorunları Anketi". Bilgi formu müzik eğitimi bölümü öğretim elemanlarının cinsiyet, kıdem, branş ve mezun oldukları son okul türünün saptanması amacıyla kullanılmıştır. Anket, araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Araştırmada kullanılan veriler "Müzik Eğitimi Bölümü öğretim elemanlarının mesleki sorunları anketi" yoluyla elde edilmiştir. Anket bu alanda yurt içinde ve dışında ilgili araştırma literatürünün araştırmacı tarafından incelenmesi ile hazırlanmıştır. Anketin geçerliğinin belirlenebilmesi amacıyla ölçme aracındaki her maddenin madde analizi sonucunda aldığı değer ile, ölçme aracının tümünden alınan toplam değer arasındaki ilişki incelenmiştir. Her madde ile testten alınan puanlar arasındaki korelasyonlar hesaplanmış, katsayıların düşük olduğu test maddelerinin yeterince güvenilir olmadığına karar verilmiştir. Katsayıları 0.5 ten küçük olan maddeler ölçme aracından çıkarılmıştır. Madde-test korelasyonu sonucunda Cronbach $\alpha = .95$ hesaplanmıştır. Geçerliliği ve güvenilirliği sağlanan anketi 48 sorudan oluşmaktadır, 5 dereceli yanıt şikkına sahiptir. Puan grupları beşli ölçeğe bölünerek algılama düzeyleri "çok az", "orta derecede", "çok", "pek çok" olarak belirlenmiştir. Yüksek puan sorunların yüksek

düzye algılandığıın, düşük puan ise düşük düzye algılandığıın bir göstergesi olarak kabul edilmektedir. Örneklem grubundaki 7 müzik eğitimi bölümündeki 99 öğretim elemanına uygulanmıştır. Araştırmaya katılan öğretim elemanlarının istenilen bilgileri içtenlikle ve yansız olarak verdikleri kabul edilmektedir. Verilerin istatistiksel çözümlenmeleri t testi, Tukey testi, varyans analizi, Kruskal Wallis varyans analizi, Mann-Whitney U testi ile yapılmıştır. Bulgular düzenlenerek yorumlanmıştır.

Araştırma bulgularına göre, müzik eğitimi bölümü öğretim elemanlarının öğretimsel sorunlara ilişkin algıları :

-Cinsiyet

-Kıdem

-Branşa göre anlamlı farklılık göstermekte ,

-Mezun olunan son okul türüne göre ise anlamlı farklılık göstermemektedir. Öğretim elemanlarının öğretimsel sorunlara ilişkin algıları ise “orta düzeyde” bulunmuştur. Sonuçlara ilişkin tablolar aşağıda verilmiştir.

MÜZİK EĞİTİMİ BÖLÜMÜ ÖĞRETİM ELEMANLARININ ÖĞRETİMSEL SORUNLARINA İLİŞKİN ALGI DÜZEYLERİ

TABLO 1

Müzik Eğitimi Bölümü Öğretim Elemanlarının Öğretimsel Sorunlarına İlişkin Algı Düzeyleri

Grup	n	x
Marmara Üniv.	16	61.00
Uludağ Üniv.	18	63.45
Abant İzzet Baysal Üniv.	12	64.10
Dokuz Eylül Üniv.	18	72.75
Selçuk Üniv.	14	72.25
K.T.Ü.	16	76.80

Pamukkale Üniv.	5	69.00
-----------------	---	-------

Öğretimsel sorunların algılanması açısından üniversiteler arasında anlamlı farklılıklar görülmemektedir. Bu puan gruplarından 0-30 puan alan grup öğretimsel sorunlarını algılamaları bakımından “çok az”, 31-60 puan alan grup öğretimsel sorunlarını algılamaları bakımından “az”, 61-90 puan alan grup öğretimsel sorunlarını algılamaları bakımından “orta derecede”, 90-120 puan alan grup öğretimsel sorunlarını algılamaları bakımından “çok” ve 121- ... puan alan grup öğretimsel sorunlarını algılamaları bakımından “pek çok” düzeyde olarak değerlendirilmiştir.

Tabloda 1’ de yer alan grupların öğretimsel sorunlarını algılamalarına ilişkin puan ortalamalarına göre öğretim elemanlarının öğretimsel sorunlarını “orta” düzeyde algıladıkları söylenebilir.

MÜZİK EĞİTİMİ BÖLÜMÜ ÖĞRETİM ELEMANLARININ ÖĞRETİMSSEL SORUNLARINA İLİŞKİN ALGILARININ CİNSİYET-KIDEM-BRANŞ VE MEZUN OLUNAN SON OKUL TÜRÜNE GÖRE GÖSTERDİĞİ FARKLILIKLAR

a)CİNSİYET:Öğretim elemanlarının öğretimsel sorunlara ilişkin algılarının Cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirleyebilmek için veriler üzerinde yapılan “t testi” sonuçları tablo 2 de verilmiştir.

TABLO 2					
Öğretim Elemanlarının Öğretimsel “Sorunlarına İlişkin Algılarının Cinsiyete Göre Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirleyebilmek İçin Yapılan t Testi					
Grup	n	x	S	t	P
KADIN	45	58.4000	11.529	-3,47	.00*
ERKEK	54	66.8704	12.525		

*p<.05

Tablo 2’de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının öğretimsel sorunlarına ilişkin algıları arasında cinsiyete göre *p<.05 düzeyinde anlamlı farklılık görülmektedir. Kadın öğretim elemanlarının puan ortalaması X=58,80, erkek öğretim elemanlarının puan ortalaması X=66,87 bulunmuştur. Yapılan t testi

sonucu t değeri -3.65 ve p değeri ise .000 olarak bulunmuştur. Elde edilen bu bulguya göre erkek öğretim elemanlarının öğretimsel sorunlara ilişkin algılarının kadın öğretim elemanlarının öğretimsel sorunlara ilişkin algılarından daha üst düzeyde olduğu söylenebilir. Müzik eğitimi bölümü öğretim elemanlarının öğretimsel sorunlarının cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermesi kadın ve erkek öğretim elemanlarının üstlenmiş oldukları sosyal rollerle ilgili olabilir.

Cinsiyetten kaynaklanan algılama farklılıkları biyolojik etkenler ve çevrenin etkisiyle ortaya çıkmış olabilir. Erkek öğretim elemanlarının kadın öğretim elemanlarına göre öğretimsel sorunlarını işlerini daha fazla benimsemeleriyle ilgili olarak daha etkili algılamaları ve yönetime bu sorunlarını açıkça aktarmalarından kaynaklanmış olabilir. Kadın öğretim elemanlarının öğretimsel sorunlarını erkek öğretim elemanlarından daha az etkili algılamalarının ise, kadın öğretim elemanlarının yönetimle daha ılımlı ve hoşgörülü bir iletişim kurmaları ve sosyal rollerle ilgili olabileceği düşünülebilir.

b)KIDEM: Öğretim elemanlarının öğretimsel sorunlarına ilişkin algılarının Kıdeme göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirleyebilmek için veriler üzerinde tek yönlü varyans analizi yapılmış ,sonuçlar tablo 3 de verilmiştir.

TABLO 3

Öğretim Elemanlarının Öğretimsel Sorunlarına İlişkin Algılarının Kıdeme Göre Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirleyebilmek İçin Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi

Varyans Kaynağı	Serbestlik Derecesi	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplararası	3	2624.3968	874.7989	6.2488	.00*
Gruplarıçi	95	13299.5627	139.9954		
Toplam	98	15923.9596			

Tabloda görüldüğü gibi kıdem ile öğretimsel sorunlarını algılamaları arasında anlamlı farklılık bulunmuş, bu farklılığın hangi grubun lehine olduğunu belirleyebilmek için Tukey testi yapılmıştır(Tablo 4)

TABLO 4

Öğretim Elemanlarının Öğretimsel Sorunlarına Algılamaları İle Kıdem

Arasındaki Farkın Hangi Grubun Lehine Olduğunu Belirleyebilmek İçin Yapılan "TUKEY" testi

Kıdem	x	0-5 yıl	6-10 yıl	11-16 yıl	16 yıl-
0-5 yıl	60.3636				
6-10 yıl	59.6957				
11-16 yıl	56.7273				
16 yıl-	70.3125	*	*	*	

Kıdemi 16 yıl ve üstü olan öğretim elemanları ile, kıdemi 0-5 yıl, 6-10 yıl, 11-16 yıl olan öğretim elemanlarının öğretimsel sorunlarını algılamaları arasındaki farklılık 16 yıl ve üstü kıdem grubunda yer alan öğretim elemanlarının lehinedir. Bu farklılığın 16 yıl ve üstü kıdem grubunun lehine olması bu gruptaki öğretim elemanlarının mesleki başarılarının en üst düzeyine ulaşmaları, terfilerinin son noktasına gelmesi, aşılacak başka meslek kademeleri kalmaması ve bu durumun meslekten duyulan doyumunu durdurması (Cüceloğlu,1992) ile ilgili olduğu söylenebilir. Kıdemi 0-5 yıl olan öğretim elemanlarının meslek yaşantılarının başlangıcında olmaları ve öğretimsel sorunlarının çözülebileceği kanısını taşımaları, 6-10 yıl ve 11-16 yıl arası kıdem grubunda yer alan öğretim elemanlarının ise karşılaştıkları öğretimsel sorunlarının çözümüne yönelik beklentilerinin giderek zayıflaması meslekte süre doldurarak mevcut durumu kabullenip tepkilerini açıkça ifade etmemelerinden ötürü öğretimsel sorunlarını 16 yıl ve üstü kıdem grubundan daha alt düzeyde algıladıkları düşünülebilir.

c)BRANŞ:Öğretim elemanlarının öğretimsel sorunlara ilişkin algılarının branşa göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirleyebilmek için veriler üzerinde yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları tablo 5' te verilmiştir.

TABLO 5

Öğretim Elemanlarının Öğretimsel Sorunlarına İlişkin Algılarının Branşlarına Göre Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirleyebilmek İçin Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi

Varyans Kaynağı	Serbestlik Derecesi	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplararası	2	1672.0929	836.0465	5.6316	.00*
Gruplarıçi	96	14251.8667	148.4569		
Toplam	98	15923.9596			

*p<.05

Elde edilen bulguya göre öğretim elemanlarının öğretimsel sorunlarına ilişkin algıları branşlarına göre anlamlı farklılık göstermektedir. Öğretimsel sorunların algılanması açısından branş grupları arasında farklılıklar görülmektedir. Branşı çalgı eğitimi olan öğretim elemanları ile branşı ses eğitimi olan öğretim elemanlarının öğretimsel sorunlarını algılamaları arasında anlamlı farklılık olup, bu farklılık çalgı eğitimi branşında yer alan öğretim elemanlarının lehinedir.

TABLO 6

Öğretim Elemanlarının Öğretimsel Sorunlarını Algılamaları İle Branş Arasındaki Farkın Hangi Grubun Lehine Olduğunu Belirleyebilmek İçin Yapılan "TUKEY" testi				
Grup	x	Ses Eğitimi	Çalgı Eğitimi	Müzik Kuramları
Ses Eğitimi	56.8000			
Çalgı Eğitimi	65.8889	*		
Müzik Kuramları	65.1333	*		

Farkın hangi grubun lehine olduğunu belirleyebilmek için yapılan Tukey testinde (Tablo 6) branşı çalgı eğitimi olan öğretim elemanları ile branşı ses eğitimi olan öğretim elemanları arasında ve branşı müzik kuramları olan öğretim elemanları ile

ses eğitimi olan öğretim elemanlarının öğretimsel sorunların algılamaları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu farklılıklar çalgı eğitimi branşında yer alan öğretim elemanlarının lehinedir. Çalgı eğitimi branşında görev yapan öğretim elemanları öğretimsel sorunlarını çalgı eğitimi sürecinde karşılaşılan araç-mekan sorunlarının ses eğitimi sürecine göre daha fazla olmasından dolayı daha üst düzeyde algılamış olmalarından kaynaklanmış olabilir. Çalgı eğitimi branşında görev yapan öğretim elemanlarının bu eğitimi amacına uygun gerçekleştirebilmeleri için gerekli çalgı odalarının olmaması,dolayısıyla çalgı eğitimi için uygun mekanların bulunmaması ile bireysel olarak yürütülen çalgı derslerinin veriminin düşmesine neden olmasından kaynaklanabilir. Yine her yaş için uygulanması gereken farklı çalgı metotları bulunduğundan çalgı eğitiminde öğretim elemanlarının bütünlüğü sağlamada sorunlarla karşılaştıkları düşünülebilir(Kalender,1989)

d)MEZUN OLUNAN SON OKUL TÜRÜ: Öğretim elemanlarının öğretimsel sorunlarına ilişkin algılarının mezun oldukları son okul türüne göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirleyebilmek için yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçlar tablo 7 de verilmiştir.

TABLO 7

Öğretim Elemanlarının Öğretimsel Sorunlarına İlişkin Algılarının Mezun oldukları son okul türüne göre farklılık gösterip göstermediğini belirleyebilmek için yapılan tek yönlü varyans analizi					
Varyans Kaynağı	Serbestlik Derecesi	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplararası	2	41.2289	20.6145	.1246	88
Gruplarıçi	96	15882.7307	165.4451		
Toplam	98	15923.9596			

*P<.05

Tablo 7’de görüldüğü gibi, öğretim elemanlarının öğretimsel sorunlarına ilişkin algıları arasında $p<.05$ düzeyinde F değeri .88 bulunmuştur.Elde edilen bu bulguya göre,öğretim elemanlarının öğretimsel sorunlarına ilişkin algıları ile, mezun oldukları son okul türü arasında anlamlı farklılık bulunmamaktadır. Farklılık görülmemesi müzik eğitimi alanının öğretimsel alanda bir bütün olması nedeniyle karşılaşılan öğretimsel sorunların tüm eğitim kurumlarında benzer olmalarıyla ilgili olabilir.Aksu(1984) ise araştırmasında öğretmenlerin öğretim

sorunlarının mezun oldukları son okul türüne göre çoğunlukla anlamlı farklılık göstermediğini ortaya koymuştur.

SONUÇ VE ÖNERİLER

SONUÇLAR

Araştırma bulgularına göre, müzik eğitimi bölümü öğretim elemanlarının öğretimsel sorunlara ilişkin algıları :

Cinsiyet

Kıdem

Branşa göre anlamlı farklılık göstermekte ,

Mezun olunan son okul türüne göre ise anlamlı farklılık göstermemektedir. Öğretim elemanlarının öğretimsel sorunlara ilişkin algıları ise “orta düzeyde” bulunmuştur

Müzik eğitimi bölümü öğretim elemanlarının öğretimsel sorunlarına ilişkin algıları cinsiyete ve çalıştıkları kuruma göre anlamlı farklılık göstermektedir. Bu bulgunun Türk toplumundaki algılama kalıplarının, kadın ve erkek öğretim elemanlarını belirli kalıplar içinde algılamaya yöneltmesi ve toplumun kadın ve erkek öğretim elemanlarına belirli sosyal roller yüklemesinden kaynaklandığı düşünülebilir. Öğretim elemanlarının öğretimsel sorunlara ilişkin algıları arasında kıdeme göre anlamlı farklılık görülmüştür. Kıdem grupları arasında görülen bu farklılığın mesleki hizmet sürelerinin öğretimsel sorunların algılanmasını etkilemesinden kaynaklandığı söylenebilir. Yine öğretim elemanlarının öğretimsel sorunlarına ilişkin algıları arasında branşa göre anlamlı farklılık görülmüştür. Branşlar arasındaki eğitim süreçlerinin değişik özellikler taşımasının branşa göre öğretimsel sorunların algılanmasında farklılığa neden olduğu düşünülebilir. Öğretim elemanlarının öğretimsel sorunlara ilişkin algıları mezun oldukları son okul türüne göre ise farklılık göstermemektedir. Bu durum yönetmeliklerin tüm kurumlarda aynı olmasından kaynaklanmış olabilir.

ÖNERİLER

Müzik eğitimi bölümü öğretim elemanlarının mesleki sorunlarına ilişkin araştırmaların sistemli bir şekilde yapılmasının, sorunların çözümünde hızlandırıcı bir süreç niteliği taşıyacağı düşünüldüğünden araştırmaların sistemli olarak yapılması önerilmektedir.

Farklı sosyo-ekonomik çevreler müzik eğitimi bölümü öğretim elemanlarının mesleki sorunlarını artırıcı ya da azaltıcı nitelik taşıyabileceğinden araştırmacıların araştırmalarını farklı sosyo-ekonomik çevrelerde yapmalarının

öğretimsel sorunların çözüm önerilerinin belirlenmesinde etkili olacağı düşünülmektedir.

Müzik eğitimi bölümü öğretim elemanlarının öğretimsel sorunlarına ilişkin araştırmalar yapılırken, geliştirilen ölçme aracının daha etkili olması için araştırmacıların bölümlerdeki yönetsel yapıyı da incelemeleri gerektiği düşünülmektedir.

Müzik eğitimi bölümü öğretim elemanlarının öğretimsel sorunlarına ilişkin yapılacak araştırmaların, müzik eğitimi sürecinin geliştirilmesi açısından düzenli bir şekilde yapılmasında yarar görülmektedir.

Müzik eğitimi bölümlerinde yerel kültür özelliklerinin eğitim sürecinde etkili olabileceği göz önüne alındığında, öğretim elemanlarının öğretimsel sorunları ile ilgili araştırmaların ülke çapındaki tüm müzik eğitimi bölümlerinde yapılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

Akkuş, Ramazan. **Müzik Eğitimi Bölümlerinde Ana Çalgı Sorunu(Bildiri metni) . Malatya: 1992**

Aksu, Ali. **Orta Dereceli Okul Öğretmenlerinin Öğretim Sorunlarının Önem Derecelerine İlişkin Algıları ve Bu Sorunları Çözmek İçin Başvurdukları Yollar.İnönü Üniv.Sosyal Bil.Enst. Malatya: 1984**

Cüceloğlu, Doğan .**İnsan ve Davranışı.Remzi Kitabevi.İstanbul: 1992**

Çimen, Gül. **Piyano Başlangıç Metotlarına Genel Bakış.Orkestra dergisi.Sayı 258, s.27-29, İstanbul: 1995**

Dicle, Hilal. **Müzik Eğitimi yetiştiren Kurumlarda Repertuar Sorunu. 1.Ulusal Müzik Sempozyumu,Müzik Türlerinin Eğitimdeki Yeri,Bildiriler. Trabzon:1993**

Egüz, Saip. **Toplu Ses Eğitimi.Ayyıldız MatbaasıA.Ş.Ankara: 1980**

Göğüş, İsmail. **Ses Eğitiminde Yapılan Yanlışlıklar. Orkestra Dergisi.Sayı 256, s.38-48. İstanbul: (1995)**

Kalender, Necdet. **Müzik Eğitiminde çalgı Eğitimi Ve Sorunları.Uludağ Üniv.Fen Bil.Enst.Yüksek Lisans Tezi.Bursa:1989**

Tanrıverdi, Ayfer. **Müzik Eğitiminde Yaylı çalgıların Yeri Ve Önemi.Orkestra Dergisi. Sayı:240,s.3, İstanbul: 1993**

Tura, Yalçın. **Türk Musikisinin meseleleri.** Pan Yayıncılık, İstanbul: 1988

Yurga, Cemal. **Müziğin Eğitimdeki Yeri. 1.Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu. Bildiri Metni.** Trabzon: 1995